

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoE/11/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1225201454
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Srnková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:1225201454.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kristíny Srnkovej a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Ľubomíra Bundzela, v právnej veci oprávneného: A. B. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX, XXXX E. F. C. C., Rakúska republika, v konaní zastúpený spoločnosťou: AK Zuzana Gáliková, s. r. o., so sídlom Farská 1311/33, Nitra, a spoločnosťou: Accent Legal s. r. o., so sídlom Jakubovo námestie 9, Bratislava – mestská časť Staré Mesto, proti povinnej: A. F. G., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, I. - J. A., v konaní zastúpená: JUDr. Andrej Gara, advokát so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, v konaní o návrhu oprávneného na výkon cudzieho rozhodnutia vo veci maloletých detí: A. B., narodený XX.XX.XXXX a K. B., narodená XX.XX.XXXX, obe bytom ako povinná, obe v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, za účasti Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, so sídlom Špitálska 8, Bratislava, Komiséra pre deti so sídlom Úradu komisára pre deti v Bratislave, Odborárske námestie 3, Bratislava a Krajskej prokuratúry v Bratislave, so sídlom Vajnorská 47, Bratislava, o odvolaní povinnej proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č. k. 5Em/5/2025-464 zo dňa 19.08.2025, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Uznesením zo dňa 19.08.2025 súd prvej inštancie konanie zastavil (I. výrok) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (II. výrok).
- Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 2 ods. 1, § 376 ods. 1, § 390 ods. 1 písm. a) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).
- Vecne zdôvodnil svoje rozhodnutie tým, že konanie rakúskeho súdu - Okresného súdu Bruck an der Leitha, sp. zn. 13 Ps 116/21 bolo začaté 15.07.2020. Rozhodnutie o zverení maloletých detí do starostlivosti otca bolo tak vydané v konaní začatom pred 1. augustom 2022. Vykonávacie konanie nie je samostatným konaním, ale predstavuje iba etapu (fázu) nachádzacieho konania o rodičovských právach a povinnostiach, ktoré bolo začaté pred 1. augustom 2022. Tento záver vyplýva aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ, podľa ktorej žiadosť o výkon rozhodnutia alebo jeho uznanie nemožno chápať ako nové konanie, ale len ako pokračovanie konania vo veci samej (nachádzacieho konania). Z toho dôvodu je potrebné uplatniť režim nariadenia Brusel IIa, pričom konanie vo veci samej a vykonávacie konanie tvoria jednotný normatívny celok pre oblasť v rámci konania ako takého (m. m. Rozsudok SD EÚ C-638/22, body 55, 56, 62). Hoci sa rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-638/22 týkal návratového konania podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980 a nariadenia č. 2201/2003, jeho závery sú plne použiteľné aj na konania o zverení detí do starostlivosti a následné vykonávacie konanie.

Súdny dvor v uvedenom rozsudku totiž zdôraznil, že konanie o návrate maloletých detí a konanie o jeho výkone netvorí dva samostatné procesy, ale predstavujú nedeliteľné etapy jedného nachádzacieho konania, ktoré sa začína podaním žaloby vo veci samej. Toto poňatie je potrebné aplikovať aj v prípade rozhodnutí o zverení detí do starostlivosti rodiča - aj tu je vykonávacie konanie len pokračovaním (etapou) pôvodného nachádzacieho konania a nemožno ho považovať za samostatné konanie začaté po 1. auguste 2022. Z tohto dôvodu sa na vec vzťahuje právny režim nariadenia č. 2201/2003 (Brusel IIa), a nie nariadenia č. 2019/1111 (Brusel IIb). Rozhodujúci je totiž okamih začatia nachádzacieho konania pred rakúskym súdom (júl 2020), pričom následné vykonávacie konanie vedené na Slovensku predstavuje iba jeho pokračovanie. Súd prvej inštancie konštatoval, že rozhodnutie cudzieho súdu, ktorým boli maloleté deti zverené do starostlivosti otca, bolo vydané v konaní začatom pred 1. augustom 2022. Podľa článku 100 ods. 2 nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 (Brusel IIb) sa na konania začaté pred 1. augustom 2022 naďalej uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 (Brusel IIa). Keďže konanie pred rakúskym súdom sa začalo v júli 2020, riadi sa právnym režimom nariadenia Brusel IIa. Nariadenie Brusel IIb sa preto na túto vec nevzťahuje. Podľa článku 28 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 (Brusel IIa) je podmienkou výkonu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach v inom členskom štáte to, aby bolo rozhodnutie v štáte pôvodu vykonateľné a aby bolo v štáte výkonu vyhlásené za vykonateľné na návrh zainteresovaného účastníka. V prejednávanej veci nebolo rozhodnutie rakúskeho súdu v Slovenskej republike vyhlásené za vykonateľné, a to ani po tom, čo oprávnený podal návrh na výkon v máji 2025. Vzhľadom na to, že cudzie rozhodnutie (uznesenie Okresného súdu Bruck an der Leitha, Rakúska republika, č. k. 13 Ps 116/21i - 229 zo dňa 30.01.2025), ktorého výkon sa navrhoval, nebolo na území Slovenskej republiky uznané za vykonateľné podľa článku 28 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, neexistuje vykonateľný exekučný titul. Podmienky pre vedenie výkonového konania preto neboli splnené, preto súd konanie o výkon cudzieho rozhodnutia zastavil podľa § 390 ods. 1 písm. a) CMP.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, pričom súd uvádza, že žiaden z účastníkov si nárok na náhradu trov konania ani neuplatnil.

5. Uznesenie vo výroku II. o trovách konania napadla riadnym a včasným odvolaním povinná z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 62 ods. 1 CMP. Zastávala názor, že výrok o trovách postráda primeraný právny základ a je v rozpore so zákonom. Poukázala na ustanovenie § 52 CMP, ktoré je všeobecným pravidlom, ktoré určuje, že každý účastník si znáša svoje trovy, pokiaľ zákon neustanovuje inak. Uviedla, že v uvedenom prípade však zákon inak ustanovuje práve v § 55 CMP, ktorý je lex specialis a má prednosť. Toto ustanovenie slúži ako materiálny korektív pre prípady, keď sa účastník stane účastníkom konania bez vlastného pričinenia, čo je presne jej situácia, keďže konanie nevyvolala, nemala možnosť mu zabrániť a bola donútená brániť sa proti návrhu, ktorý bol od začiatku absolútne nedôvodný a súd musel konanie zastaviť. Namietala, že súd sa s týmito skutočnosťami nijako nevysporiadal a namiesto toho len sucho skonštatoval, že trovy si nikto neuplatnil, pričom takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavku presvedčivosti a je arbitrárne. Nepriznanie trov v takejto situácii má navyše priamy dopad na jej majetkovú sféru a predstavuje neprimeranú tvrdosť, ktorá je v rozpore s čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ochrana vlastníckeho práva) a s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo na spravodlivý proces). Prenáša na ňu bremeno nákladov, ktoré nesúvisia s jej vlastným konaním, ale výlučne s procesnou aktivitou oprávneného (otca), ktorý je zastúpený advokátom a musel si byť vedomý, že jeho návrh nemá zákonný základ. V predmetnej veci súd dospel k záveru, že rozhodnutie rakúskeho súdu, ktorého výkon oprávnený navrhoval, nebolo na území Slovenskej republiky vyhlásené za vykonateľné v zmysle článku 28 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (Brusel IIa), a preto neexistoval vykonateľný exekučný titul. Z tohto dôvodu bolo konanie zastavené podľa § 390 ods. 1 písm. a) CMP. Mala za to, že samotné zastavenie konania pre absenciu základnej podmienky výkonu rozhodnutia zakladá dôvod na priznanie jej náhrady trov konania, keďže sa v konaní ocitla bez vlastného pričinenia a bola v ňom v plnom rozsahu úspešná. Konanie bolo vyvolané výlučne oprávneným, hoci si musel byť vedomý, že rozhodnutie cudzieho súdu nebolo v Slovenskej republike vyhlásené za vykonateľné, čo je nevyhnutná podmienka jeho výkonu. Už v čase podania návrhu tak existovala zjavná procesná prekážka, ktorá neumožňovala jeho úspešné prejednanie a nevyhnutne viedla k zastaveniu konania. Takýmto postupom oprávnený vyvolal konanie, ktoré bolo od počiatku právne neodôvodnené a ktoré nemohlo skončiť inak než jeho zastavením. Ona v tomto konaní vystupovala výlučne v reakcii na návrh oprávneného a jej procesná aktivita mala čisto obranný charakter. Nemala žiadne zavinenie na začatí konania a jeho priebeh nemohla nijako ovplyvniť. Napriek tomu musela znášať náklady

spojené s právnym zastúpením a účasťou na procesných úkonoch, ktoré by jej inak nevznikli, ak by oprávnený nepodal návrh na výkon rozhodnutia bez splnenia zákonných predpokladov. Zastávala názor, že rozhodovanie o trovách konania má zabezpečiť, aby účastník, ktorý konanie bezdôvodne vyvolal, nepresúval jeho následky na ťarchu druhej strany. Ak by jej súd náhradu trov nepriznal, znamenalo by to, že by musela znášať dôsledky procesného pochybenia oprávneného, hoci v konaní dosiahla plný úspech a takýto postup by bol v rozpore s princípom spravodlivosti a s ustanovením § 55 CMP, primerane aj so zásadou procesnej zodpovednosti podľa § 256 CSP, podľa ktorej je povinný nahradiť trovy ten účastník, ktorý svojim konaním zaviniel zastavenie konania. Uviedla, že pri rozhodovaní mal súd v prejednávanej veci prihliadnuť na to, že konanie bolo vyvolané otcom na základe právne irelevantného návrhu, ona v konaní vystupovala výlučne v reakcii na návrh oprávneného a náklady na právne zastúpenie jej vznikli v dôsledku procesného postupu výlučne zavineného otcom.

Poukázala na to, že v skutkovo a právne totožnej veci vedenej na tom istom súde pod sp. zn. 5Em/2/2025, v ktorej oprávnený podal rovnako nedôvodný návrh a následne ho vzal späť, bol vydaný opačný výrok – súd zaviazal ju nahradiť oprávnenému trovy konania vo výške 237,60 Eur. V jednej veci teda, napriek späťvzatiu návrhu oprávneným, boli trovy priznané jemu, zatiaľ čo v druhej, kde súd sám vyhodnotil návrh ako absolútne neprípustný, neboli trovy priznané nikomu. Mala za to, že takáto zásadná inkonzistencia v rozhodovacej praxi toho istého súdu je neprijateľná. Nie je zrejmé, podľa akých kritérií súd postupoval a prečo v prípade, keď oprávnený sám vzal návrh späť (a procesne zaviniel zastavenie konania), boli trovy priznané v jeho prospech, zatiaľ čo v prípade, keď súd konštatoval absolútnu neprípustnosť návrhu a konanie zastavil, neboli trovy priznané vôbec. Takýto prístup považovala za rozporný s princípmi právnej istoty, predvídateľnosti rozhodnutia a rovnosti účastníkov konania. Rozhodnutie o nepriznaní trov konania považovala za nespravodlivé, arbitrárne a v rozpore so zákonom. Ďalej poukázala na to, že konanie nevyvolala, nemala možnosť mu zabrániť a v konaní vystupovala výlučne reaktívne, na svoju obranu. Náklady na právne zastúpenie a vypracovanie písomných podaní jej vznikli len preto, že oprávnený podal právne neudržateľný návrh, a teda súd musel konanie zastaviť. Uplatnila si nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100%) na oboch inštanciách.

K porušeniu práva na nestranného sudcu a práva na spravodlivý proces uviedla, že dňa 14.05.2025 podala na Mestskom súde Bratislava II námietku zaujatosti voči sudcovi Mgr. Tomášovi Kelnerovi v rámci konania vedeného pod sp. zn. 5Em/5/2025. Tvrdila, že uvedená námietka okrem iného detailne dokumentuje závažné skutočnosti, ktoré svedčia o neľudskom zaobchádzaní s maloletými deťmi počas výkonu súdneho rozhodnutia v konaní na Mestskom súde Bratislava II vedenom pod sp. zn. 5Em/3/2023, najmä o fyzickom a psychickom donucovaní, odmietnutí prístupu k vode či toalete, vyhrážaní sa podaním sedatív, jej odstránení z budovy súdu a absencii ochrany maloletých detí pred traumatizujúcimi vplyvmi, pričom tieto skutky nepredstavujú len obvyklý procesný postup sudcu alebo jeho rozhodovaciu činnosť, ale môžu svojou závažnosťou prekračovať rámec riadnej procesnej činnosti a naplňovať znaky porušenia základných práv detí, vrátane zákazu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania. Uviedla, že námietka zaujatosti zo dňa 14.05.2025 obsahuje špecifické skutkové tvrdenia a dôkazy, ktoré presahujú rámec bežného procesného postupu a rozhodovacej činnosti, a preto vyžadujú meritórne posúdenie nadriadeným súdom, napríklad závažné okolnosti pri výkone rozhodnutia dňa 16.01.2025 vrátane fyzického a psychického donucovania maloletých detí, vyhrážok podaním sedatív a privolaním sanitky, odopretia prístupu k vode/toalete, jej odstránenia z budovy, vyvedenia plačúcich detí zadným východom a násilného vtlačenia do vozidla. Maloleté deti opakovane a jasne verbalizovali strach, odpor a konkrétne skúsenosti s otcom, čo v oficiálnych zápisniciach nie je zachytené. Systematický nesúlad úradných zápisníc z výkonov v dňoch 11.01.2024, 11.04.2024, a 16.01.2025 s obsahom zvukových a obrazových záznamov, vrátane nezaznamenania kľúčových vyjadrení maloletých detí o dôvodoch odmietania kontaktu s otcom a o správaní otca. Mimoprocený neformálny kontakt otca s konajúcim sudcom a ďalšími osobami zapojenými do konania, ktorý sa uskutočnil mimo oficiálneho pojednávania. Jeho existencia vyplýva zo zvukového záznamu rozhovoru otca s maloletými deťmi zo dňa 17.01.2025, v ktorom otec pred maloletými výslovne uvádza zásadnú mimoprocenú diskusiu bez vedomia matky v rámci konania vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 5Em/3/2023 týkajúceho sa tých istých maloletých detí. Zastávala názor, že takýmto postupom došlo k zásadnému narušeniu zásad rovnosti strán a kontradiktórnosti konania. Namietala, že súd prvej inštancie nepreveril vecnú podstatu námietky, ale iba formálne subsumoval všetky tvrdenia pod procesný postup alebo rozhodovaciu činnosť, hoci námietka obsahovala závažné opisy a dôkazy o fyzickom a psychickom donucovaní maloletých detí (vyhrážky sedatívami, neposkytnutie vody, obmedzenie prístupu na toalety, odstránenie matky z budovy, násilné vtlačenie maloletých detí do auta), možnom závažnom narušení ochrany detí pred zlým zaobchádzaním, čo by mohlo naplniť znaky neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 19, 37 Dohovoru o právach

dieťaťa, tolerovaní alebo aktívnej účasti sudcu na traumatizujúcich udalostiach, ktoré ďaleko presahujú rámec bežného procesného postupu, ale aj o neformálnom kontakte otca s konajúcim sudcom a ďalšími osobami zapojenými do konania. Mala za to, že pri námietkach zaujatosti akou je aj námietka zaujatosti zo dňa 14.05.2025 má byť vec predložená nadriadenému súdu, a nie uzavretá neprihliadnutím zo strany toho istého sudcu. Namietala, že súd prvej inštancie sa obsahom námietky zaujatosti, ktorú podala dňa 14.05.2025 zaoberal iba formálne, bez riadneho a vecného posúdenia jej dôvodnosti, čím súd závažne porušil svoje zákonné povinnosti a došlo tým k zásahu do základných práv účastníkov konania, osobitne práva na spravodlivý proces. Poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. 384/2019 z 05.12.2019.

Navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok o trovách tak, že jej prizná nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100%) podľa ustanovenia § 55 CMP s tým, že o výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti, priznal jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %) s tým, že o výške rozhodne odvolací súd alebo súd prvej inštancie podľa procesného postupu a pokiaľ ide o námietku zaujatosti zo dňa 14.05.2025, v rozsahu relevantnom pre rozhodnutie o trovách preskúmal, či postup pri jej vybavení nemal vplyv na výrok II., v ostatnom rozsahu postúpil námietku podľa § 53 CSP príslušnému nadriadenému súdu na meritórne posúdenie, prípadne odkázal na samostatné konanie o vylúčení sudcu podľa funkčnej príslušnosti.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - povinnou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a), b), d), f), h) CSP v spojení s ustanovením § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie povinnej nie je dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné napadnuté uznesenie vo výroku II. ako vecne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP).

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na argumenty odvolateľky bolo posúdiť, či je správne a zákonné rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. o trovách konania.

8. Odvolací súd považoval za potrebné sa v prvom rade vysporiadať s námietkou zaujatosti sudcu súdu prvej inštancie uplatnenou povinnou, ktorú súd prvej inštancie nepredkladal nadriadenému súdu dôvodiac, že sa týka len okolností spočívajúcich v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti. Poukázal pritom na ustanovenie § 53 ods. 3 CSP.

9. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj v prípade pochybenia súdu prvej inštancie predložiť túto námietku nadriadenému súdu, je takýto prípadný nedostatok odstrániteľný v rámci prieskumu odvolacieho súdu v súvislosti s prejednaním odvolania povinnej. Zistenie, že vo veci rozhodol vylúčený sudca by malo za následok zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania môže dôjsť buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP), alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prerokovanie sporu (veci) pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu (veci) pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie sporu nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu (veci) pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

11. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom

objektívne, nezaujato a spravodlivo. Judikatúra ESLP rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahŕňajúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982). Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci“.

12. Podľa § 49 ods. 1, 2 a 3 CSP, sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

13. Strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti (§ 52 ods. 1 CSP). Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada, v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (§ 53 ods. 3 CSP).

14. Odvolací súd uvádza a zdôrazňuje, že meradlom pre posúdenie objektivity sudcu nemôže byť subjektívne hľadisko strany sporu/účastníka konania, ktoré je spravidla motivované rôznymi pohnútkami, ale najmä tým, že súd nekoná a nerozhoduje/nebude rozhodovať podľa jej predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí strane sporu/účastníka konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Zákon výslovne vylučuje, aby dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu boli okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanom spore. Postupom sa rozumejú procesné úkony sudcu, vrátane rozhodnutí, a to aj vo veci samej. V postupe sudcu pri prejednávaní konkrétneho sporu sa prejavuje samotný výkon súdnictva, preto tieto okolnosti nemôžu byť samy osebe dôvodom zaujatosti sudcu. Obava (pocit) z nestrannosti nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov, nezávisle a nestranne. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

15. Námietku zaujatosti predložila povinná súdu prvej inštancie dňa 14.05.2025. Uviedla, že dôvody zaujatosti jej boli známe už dňa 16.01.2025 a následne dňa 10.03.2025 počas štúdia vyšetrovacieho spisu vedeného v konaní pod ČVS: ORP-624/2-VYS-B5-2025. O okolnostiach nasvedčujúcich stretnutiu a možnej koordinácii medzi oprávneným a osobami zapojenými do konania vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 5Em/3/2023 mimo rámca formálneho súdneho procesu sa dozvedela dňa 29.03.2025, keď obdržala prepis zvukovej nahrávky vyhotovenej maloletou K. B., nar. XX.XX.XXXX počas jej rozhovoru s oprávneným dňa 17.01.2025. O skutočnosti, že sudca Mgr. Tomáš Kelner bol pridelený na rozhodovanie vo veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 5Em/5/2025 sa dozvedela dňa 07.05.2025. V obsahu namietala postup sudcu v konaní vedenom na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B1-2P/47/2020, ktorý zanedbal svoju povinnosť chrániť maloleté deti pred potenciálnym ohrozením ich bezpečnosti a psychického zdravia a rozhodol o návrate maloletých detí do Rakúska ako aj postup sudcu pri výkone rozhodnutia dňa 11.01.2024 a dňa 16.01.2025 v konaniach vedených na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 5Em/3/2023 a sp. zn. 5Em/3/2024. Namietala, že zápisnice z pokusu o výkon rozhodnutia zo dňa 11.04.2024 boli vyhotovené bez priameho citovania účastníkov a obsahovali len veľmi stručné zhrnutie hlavných udalostí. Zastávala názor, že výkon rozhodnutia dňa 16.01.2025 bol vykonaný nezákonne, násilne a surovo a maloletým deťom spôsobil hlbokú traumu a narušil ich dôveru voči autoritám a že zápisnica z výkonu rozhodnutia neodráža dramatické okolnosti výkonu rozhodnutia. Povinná namietala jednostranný kontakt súdu s otcom dňa 15.01.2025, keď zo záznamu rozhovoru medzi deťmi, otcom a jeho manželkou, ktorý sa uskutočnil bezprostredne po nútenom výkone rozhodnutia dňa 16.01.2025 vyplýva, že súd jednostranne kontaktoval otca a vyzval ho, aby si na pomoc priviedol ďalšiu osobu, pričom o tejto skutočnosti neinformoval druhú stranu, čím bol porušený princíp rovnosti účastníkov a transparentnosti súdneho konania. Vyjadřila svoje pochybnosti o nestrannom a nezaujatom prístupe sudcu, keď tento mal

mať jednostranný kontakt s otcom maloletých detí a s osobami, ktoré mohli ovplyvniť rozhodovanie v predmetnom konaní. Z prepisu zvukového záznamu vyplýva rozhovor medzi otcom a maloletými deťmi, kde otec poukazuje na to, že prihliadal na ich záujem pri neúspešných predchádzajúcich výkonoch rozhodnutia a v čase 37:23 otec uvádza: „Ja som s nimi sedel, my sme sa rozprávali! My sme sa rozprávali hodinu a pol!“ Matka dospela k predpokladu, že týmito osobami, s ktorými sa otec mal rozprávať mal byť sudca a vyššia súdna úradníčka. Keďže vo veci vedenej pod sp. zn. 5Em/3/2023 nebolo zvolané žiadne formálne pojednávanie, muselo ísť podľa matky o diskusiu uskutočnenú mimo rámca formálneho súdneho konania, čím došlo k porušeniu zásad kontradiktórnosti a rovnosti zbraní a k existencii pochybností o nestrannosti sudcu. Ďalej namietala, že sudca neprihliadal na názor maloletých detí, ju vykázal z budovy súdu tesne pred začiatkom výkonu, samotný výkon uskutočnil bezprostredne po výsluchu detí s použitím nátlakových metód, a to mimo pojednávacej miestnosti, s kladením zodpovednosti na samotné deti, konanie sudcu naznačovalo možnú zaujatosť, keď ignoroval dôkazy o negatívnom správaní otca, tieto obvinenia bagatelizoval, čo vyvolávalo nedôveru v deťoch, autoritatívny prístup sudcu vyvolával pocit zrady u detí a ich psychické utrpenie, na konci incidentu deti vykazovali znaky hlbokej traumy. Uvedeným konaním sudca zároveň prekročil právomoc, keď neexistuje žiadne uznesenie o odňatí detí matke. Zároveň odmietol vydať zvukovo-obrazový záznam z výkonu rozhodnutia argumentujúc, že vydanie záznamu by mohlo poškodiť psychický stav detí. Na základe uvedeného mala za to, že sudca porušil právo na spravodlivý proces, nedodrжал zásady nestrannosti, nezabezpečil rovnaké možnosti pre účastníkov konania a najmä nerešpektoval najlepší záujem detí.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že povinná v námietke zaujatosti predloženej súdu prvej inštancie dňa 14.05.2025 uvádzala, že o dôvodoch na vylúčenie sudcu sa dozvedela dňa 16.01.2025, o ďalších dôvodoch dňa 10.03.2025 a o okolnostiach nasvedčujúcich stretnutiu a možnej koordinácii medzi oprávneným a osobami zapojenými do konania vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 5Em/3/2023 mimo rámca formálneho súdneho procesu sa dozvedela dňa 29.03.2025, pričom nemožno súhlasiť s povinnou, že určujúcim momentom na uplatnenie námietky zaujatosti sudcu súdu prvej inštancie je vedomosť o tom, že sudcovi bola pridelená ďalšia vec vo veci maloletých detí, čo bolo dňa 07.05.2025. Navyše povinnou uplatnená námietka zaujatosti sa skutočne týkala jej nesúhlasu s rozhodnutím sudcu vo veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B1-2P/47/2020 a s postupom sudcu pri výkone rozhodnutia, tak ako ju vyhodnotil zákonný sudca. Vylúčenie povinnej z prítomnosti pri samotnom výkone rozhodnutia nesvedčí o zaujatosti sudcu voči nej ako účastníčke v konaní. Súd realizuje svoje oprávnenia tak, aby zabezpečil účel výkonu rozhodnutia, ktorým bolo v danom prípade odňatie detí zo starostlivosti matky. Priebeh procesného úkonu a účasť osôb pri tomto úkone prispôsobí danej situácii s ohľadom na záujem maloletých, samozrejme pri dodržaní procesných predpisov. Pokiaľ povinná namietala nestranný prístup sudcu k maloletým deťom, keď neprihliadol na ich názor, tak ani táto skutočnosť nevykazuje znaky zaujatého prístupu vo vzťahu k nim, resp. k povinnej. Je samozrejmé, že pri výkone rozhodnutia vo veciach maloletých detí sa vyžaduje nielen odborná, ale aj osobnostná výbava sudcu, ktorá sa pri výkone funkcie sudcu predpokladá. Avšak aj poukaz na neempatické správanie sudcu sa týka okolností, ktoré spočívajú v jeho procesnom postupe a v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

17. Uskutočnenie výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých je upravené v § 384 a nasl. CMP a vo vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, z ktorých vyplýva, že pri výkone rozhodnutia sa urobia všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na zachovanie poriadku pri výkone rozhodnutia. Súd písomne, elektronickými prostriedkami alebo telefonicky upovedomí oprávneného o mieste a čase uskutočnenia výkonu rozhodnutia. Súd povinného o uskutočnení výkonu rozhodnutia upovedomí až na mieste samom. Ak sa povinný nenachádza pri odňatí maloletého, upovedomí sa o odňatí bezodkladne po ňom. Súd odníme maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť, a postará sa o jeho odovzdanie tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať. Súd je oprávnený vydávať pokyny orgánom a osobám, ktoré sa zúčastňujú na výkone rozhodnutia. Ak je to nevyhnutné pre výkon rozhodnutia, sudca je oprávnený každému prikázať, aby v nevyhnutne potrebnom čase nevstupoval na určené miesto, ani sa na ňom nezdržoval, na nevyhnutne potrebný čas zotrval na určenom mieste. Ak to nevyklučujú okolnosti výkonu rozhodnutia, orgány a osoby, ktoré sa zúčastňujú výkonu rozhodnutia, vo vzájomnej súčinnosti vysvetlia dieťaťu spôsobom primeraným jeho veku a rozumovej vyspelosti dôvody a následky výkonu rozhodnutia.

18. Špecifickému charakteru konania o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí korešponduje osobitný účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorým je v danom prípade pružnosť konania garantujúca promptnosť donucovacej moci štátu zabezpečujúcej vynútenie plnenia povinností vyplývajúcich zo súdnych rozhodnutí o výchove maloletých detí a o úprave styku s nimi (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS. 181/2011 z 02.11.2011). Vzhľadom na rozdielnosť záujmov účastníkov konania zákon stanovuje odlišný postup súdu pri informovaní oprávneného a povinného o mieste a čase uskutočnenia výkonu rozhodnutia. Oprávneného súd informuje vopred, nakoľko tu je predpoklad, že chce byť prítomný pri výkone rozhodnutia, ako aj preto, že dieťa má byť spravidla odovzdané oprávnenému, ktorý si ho priamo po nútenom výkone prevezme... Súd povinného o mieste a čase upovedomí až pri samotnom odňatí dieťaťa, aby sa predišlo zmareniu výkonu rozhodnutia... Dieťa súd odníme osobe, u ktorej dieťa je. Nemusí ním byť nevyhnutne povinný. Súd dieťa odovzdá osobe, ktorej bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo osobe, ktorá má právo na styk s maloletým, alebo osobe ktorá má podľa rozhodnutia prevziať maloletého, ktorý bol neoprávnené premiestnený alebo zadržaný... Pre zabezpečenie účelu výkonu rozhodnutia a jeho čo najpokojnejšieho priebehu má súd široké oprávnenia vo vzťahu ku komukoľvek, kto môže tomuto cieľu napomôcť... Súd ďalej disponuje oprávneným vydávať pokyny orgánom a osobám, ktoré sa zúčastňujú na výkone rozhodnutia. Spravidla týmito osobami bude, povinný, dieťa... atď. .. do úvahy prichádza písomná, ale aj ústna forma. Osoba, ktorej bol konkrétny pokyn nariadený, nemá možnosť voči nemu namietkať, je povinná ho okamžite rešpektovať (Smyčková, R., Števček, M., Lövy, A., Tomašovič, T. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 2 vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2024, s. 1173, s. 1174, s. 1178, s. 1179).

19. Vzhľadom na vyššie uvedenú právnu úpravu a komentár je preto nepochybné, že odopretie účasti povinnej na procesnom úkone pri výkone rozhodnutia, z toho vyplývajúci prípadný kontakt sudcu s oprávneným, bez prítomnosti povinnej, mimo pojednávacej miestnosti, či zabezpečenie účelu výkonu rozhodnutia prítomnosťou ďalšej osoby, nejavia znaky zaujatosti, či nestrannosti sudcu k účastníkom konania, keď právne predpisy takýto postup priamo predpokladajú s cieľom zabezpečenia účelu výkonu rozhodnutia.

Odvolací súd nemal dôvod spochybňovať vyhodnotenie námietky zaujatosti súdom prvej inštancie, že predmetná námietka sa týka procesného postupu sudcu súdu prvej inštancie a jeho rozhodovacej činnosti a nie je dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci. Civilný sporový poriadok upravuje výnimky z povinnosti súdu predložiť vec na rozhodnutie o námietke zaujatosti nadriadenému súdu, medzi ktoré patrí o. i. námietka, ktorá sa obsahovo týka postupu sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo jeho rozhodovacej činnosti.

20. Odvolávanie sa povinnej na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. 384/2019 z 05.12.2019 neobstojí pre absenciu akejkoľvek podobnosti s predmetnou vecou, v ktorej námietku zaujatosti vznesenou povinnou sudcu súdu prvej inštancie nepredkladal nadriadenému súdu z dôvodu, že sa týkala len okolností spočívajúcich v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti (§ 53 ods. 3 CSP), pričom súd prvej inštancie neporušil žiadny pokyn krajského súdu na predloženie mu vznesenej námietky zaujatosti, ktorý pokyn mu krajským súdom daný ani nebol.

21. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 55 CMP, Súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

24. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

25. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

26. Rozhodovanie o trovách konania je imanentnou súčasťou rozhodovacieho procesu. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, a to vzhľadom na okruh vecí, ktoré sú prejednané v režime tohto zákona, ako aj z dôvodu prítomnosti verejného záujmu, ktorý je prítomný v prevažnom okruhu týchto vecí, nie je možné uplatňovať preventívnu a sankčnú funkciu, ktorá sa uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov konania v konaniach podľa Civilného sporového poriadku. Konania podľa Civilného mimosporového poriadku sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme a aj prípadnému navrhovateľovi, pokiaľ sa konanie začalo na jeho návrh, nemožno klásť na ťarchu, ak konanie vyvolal, hoci si nebol úplne istý, či súd jeho návrh vyhovie. Okrem prítomnosti verejného záujmu je možné hovoriť aj o ďalších dôvodoch, prečo sa v mimosporových konaniach nevychádza z koncepcie sankčného mechanizmu trov konania. Jedným z nich je aj jednoznačnosť nastavenia miery úspechu v týchto konaniach, keďže súd v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac (§ 40 CMP), ďalším dôvodom je práve skutočnosť, že konanie podľa Civilného mimosporového poriadku možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 CMP).

27. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradit' trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). Všeobecné pravidlo, podľa ktorého si každý z účastníkov platí trovy konania sám (§ 49 CMP) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka, je prelomené v dvoch prípadoch. V prvom prípade náhradu trov konania možno priznať, ak to ustanovuje zákon, a to v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať (§ 53 CMP) a v druhom prípade vo všetkých konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 CMP). Ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 53 alebo § 55 CMP, súd v meritórnom rozhodnutí rozhodne o trovách tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§ 52 CMP).

28. Zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa ustanovenia § 55 CMP náhradu trov konania priznať, preto nie je namieste zužujúci výklad, že tak môže urobiť len v prospech účastníka. Zákonodarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. Ako konštatoval Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 147/08 zo dňa 31.07.2008, pri rozhodovaní o náhrade trov konania treba prihliadnuť aj na spravodlivé riešenie vzťahov medzi účastníkmi konania, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou materiálneho prístupu k výkonu súdnictva.

29. Odvolací súd konštatuje, že v konaní nevzhladol výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé sa odkloniť od vyššie uvádzanej zásady mimosporového konania ohľadom nároku na náhradu trov konania vyjadrenej v ustanovení § 52 CMP a priznať náhradu trov konania povinnej voči oprávnenému. Význam pojmu spravodlivosť označuje stav, v ktorom sú veci usporiadané férovo, primerane a v súlade s morálnymi aj právnymi princípmi. V predmetnej veci je nepochybné, že v konaní je prvoradá záujem maloletých detí. Návrh sa týkal rozhodnutia vydaného Okresným súdom Bruck an der Leitha č. k. 13 Ps 116/21i - 229 zo dňa 30.01.2025, na základe ktorého bola povinná (matka maloletých detí) pozbavená výkonu rodičovských práv, teda práva starať sa o deti, vychovávať ich, spravovať ich majetok a zastupovať ich ako zákonný zástupca a výlučným výkonom rodičovských práv bol poverený ich otec (oprávnený). Konania podľa Civilného mimosporového poriadku sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme (záujme maloletých detí) a aj prípadnému navrhovateľovi, pokiaľ sa konanie začalo na jeho návrh, nemožno klásť na ťarchu, hoci si nebol úplne istý, či súd jeho návrhu vyhovie. Právne posúdenie je vecou súdu a ani prípadnú neznalosť zákona nemožno dávať na roveň zneužitiu práva, či šikanóznemu správaniu oprávneného, ktoré by boli dôvodmi, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať povinnej náhradu trov konania.

30. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

31. Ďalšie argumenty povinnej odvolací súd považoval pre rozhodnutie veci za nepodstatné, nespôsobilé ovplyvniť posúdenie veci, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných

súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009).

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol za použitia § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keď nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 55 CMP, tak ako to vyplýva z argumentácie uvedenej k potvrdeniu výroku II. súdu prvej inštancie o trovách konania.

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).